

Helse Nord RHF

8038 Bodø

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/148
MAB ANJT 521.5

Dato: 13.03.2009

Avgjørelse A2009-15 - Nordland Taxi AS - konkurranseloven § 12 tredje ledd jf. § 10 og § 11 - avslag på anmodning om inngrep

1. Innledning

Det vises til Deres klage av 8. februar 2008, hvor Nordland Taxi AS klages inn for mulig brudd på konkurranseloven § 10 og/eller § 11.

2. Sakens bakgrunn

Helse Nord RHF lyste den 25. april 2007 ut anbudskonkurranse for pasienttransport i Nordlandssykehuset HF's dekningsområde. Helse Nord RHF hadde delt inn anbudsgrunnlaget i flere mindre områder, slik at hver kommune utgjorde et eget tilbudsområde. Hvert område ville bli vurdert hver for seg.

Nordland fylke utgjør ett løyvedistrikt. En betydelig andel av løyvehaverne er tilknyttet det fylkesdekkende drosjeforetaket Nordland Taxi AS. Helse Nord RHF mottok tilbud i anbudskonkurransen fra Nordland Taxi AS den 7. juni 2007. Tilbudet var et felles anbud på vegne av drosjeløyvehavere som hadde avgitt forpliktelseserklæring til Nordland Taxi AS. Løyvehaverne tilknyttet ulike drosjesentraler skulle levere de aktuelle drosjetjenestene gjennom underleverandøravtaler med Nordland Taxi AS.

Nordland Taxi AS sitt tilbud omfattet 16 av de i alt 18 områdene konkurransen omfattet. I elleve av områdene var Nordland Taxi AS eneste tilbyder. I disse områdene ble tilbudet avvist pga. manglende konkurranse. I to områder var Nordland Taxi AS en av to tilbydere. I disse områdene vant de andre tilbyderne konkurransen.

Etter at anbudskonkurransen var avsluttet sendte Nordland Taxi AS den 22. januar 2008 e-post til sine medlemmer. I e-posten gav Nordland Taxi AS uttrykk for at Helse Nord RHF's avvisning av deres tilbud var lovstridig, samt at drosjenæringen i Nordland ikke måtte "prostituere seg" for helseforetakene.

Nordland Taxi AS klaget videre Helse Nord RHF inn for Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA). Klagen førte imidlertid ikke frem.¹

¹ Jf. KOFAs avgjørelse i sak 2008/15.

Helse Nord RHF har bedt Konkurransetilsynet vurdere hvorvidt det foreligger et ulovlig anbudssamarbeid og/eller misbruk av dominerende stilling.

Det kan bemerkes at Nordland Taxi AS i 2001 søkte om dispensasjon fra konkurranseloven av 1993, §§ 3-1 og 3-2. Konkurransetilsynet avsto søknaden.² Det understrekes videre at forskrift om dispensasjon fra konkurranseloven [av 1993] § 3-1 og § 3-2 for drosjesentraler³, som også gjelder for den nåværende konkurranselov § 10, ikke gir unntak for samarbeid gjennom fylkesdekkende drosjeforetak av typen Nordland Taxi AS.

3. Konkurransetilsynets vurdering

Konkurransetilsynet kan pålegge foretak eller sammenslutninger av foretak som overtrer forbudene i konkurranseloven § 10 og 11 å bringe overtredelsen til opphør jf. konkurranseloven § 12 første ledd.

Konkurranseloven § 10 forbyr konkurransebegrensende samarbeid mellom foretak. Bestemmelsen tilsvarende EØS-avtalen artikkel 53 og EF-traktaten artikkel 81. Praksis tilknyttet tolkningen av disse bestemmelsene vil således være relevant ved anvendelsen av konkurranseloven § 10.

For at forbudet i konkurranseloven § 10 skal være overtrådt må den aktuelle markedsadferd for det første være resultat av en *"avtale"*, *"samordnet opptreden"* eller *"beslutning truffet av sammenslutninger av foretak"*. Videre må samarbeidet ha *"til formål eller virkning å hindre, innskrenke eller vri konkurransen"*. Det er også et vilkår at konkurransen begrenses merkbart. Merkbarehetskravet fremkommer ikke direkte av lovteksten, men det fremgår av forarbeidene til konkurranseloven at det må oppstilles et merkbarehetskrav tilsvarende det som følger av EU/EØS-retten.⁴

Det aktuelle anbudsgrunnlaget oppstilte blant annet krav til hvor mange kjøretøy tilbyder måtte disponere i hvert anbudsområde. Kravene medførte at tilbyder i de fleste anbudsområdene måtte disponere flere drosjer for å kunne inngi tilbud.

Nordland er et langstrakt fylke. I mange områder er det kun en liten drosjesentral og/eller noen få bopelsløyvehavere. Kravet om at tilbyder måtte disponere flere drosjer i hvert område medførte derfor at det i store deler av fylket ikke fantes drosjesentraler eller løyvehavere som var i stand til å oppfylle kravspesifikasjonene i anbudsgrunnlaget. Anbudsgrunnlagets utforming medførte således at det i stor grad var behov for samarbeid for å kunne oppfylle kravspesifikasjonene. Konkurransetilsynet ser ikke bort ifra at samarbeidet mellom sentralene og løyvehaverne gjennom Nordland Taxi AS strakk seg lenger enn det som var nødvendig for å kunne inngi tilbud i anbudskonkurransen, men det er på det rene at helseforetakene i store deler av tilbudsområdene ikke ville fått inn mer enn ett tilbud selv uten samarbeidet gjennom det fylkesdekkende drosjeforetak.

Konkurransetilsynet finner på denne bakgrunn ikke å kunne prioritere ressurser til videre behandling av saken med sikte på inngrep for overtredelse av konkurranseloven § 10. Saken vil derfor bli avsluttet fra tilsynets side. Konkurransetilsynet kan heller ikke se at det foreligger en overtredelse av konkurranseloven § 11.

4. Noen bemerkninger om anbudskonkurranser og samarbeid gjennom fylkesdekkende drosjeforetak

Konkurransetilsynet understreker at anbudssamarbeid mellom drosjesentraler og bopelsløyvehavere gjennom fylkesdekkende drosjeselskaper av typen Nordland Taxi AS i mange tilfeller vil kunne

² Vedtak V2001-109.

³ Forskrift av 18. oktober 2002 nr. 1165.

⁴ Ot. prp. nr 6 (2003-2004), side 225.

medføre overtredelse av konkurranseloven § 10 fordi samarbeidet vil eliminere konkurransen mellom drosjesentraler og løyvehavere som kunne innlevert separate tilbud. Det vises her til Konkurransetilsynets vedtak V2009-7 mot Taxi Midt Norge AS av 13. mars 2009. Det påligger de enkelte drosjesentraler og løyvehavere å sørge for at det anbudssamarbeid de inngår i ikke begrenser konkurransen i strid med konkurranseloven § 10.

Hvorvidt et samarbeid av den type denne saken gjelder er i strid med konkurranseloven, vil som det fremgår ovenfor, i stor grad avhenge av utformingen av anbudsgrunnlaget. Stilles det kapasitetskrav som nødvendiggjør samarbeid mellom ellers konkurrerende løyvehavere og drosjesentraler, vil grunnlaget for å få til virksom konkurranse om anbudet kunne bli fjernet. Samarbeidet vil da normalt heller ikke komme i strid med konkurranseloven.

Det vises videre til Konkurransetilsynets brev til fylkeskommunene, de regionale helseforetakene og Norges Taxiforbund av 13. mars 2009 der det redegjøres nærmere for hvorledes det kan legges til rette for bedret konkurranse om pasienttransport.

5. Klageadgang

Avgjørelse om å ikke gi pålegg om opphør mot Nordland Taxi AS kan påklages innen tre uker jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd annet punktum. En eventuell klage stiles til Fornyings- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet.

Med hilsen

Jostein H. Solberg (e.f.)
seksjonsleder

Wenche Sædal Egeland
førstekonsulent

Kopi til:
Nordland Taxi AS Postboks 944 8001 Bodø